

Slimmer investeren

Geslaagde bijeenkomst 'revolving funds als inspirator voor de ondernemende overheid'

TEKST: ANNEROSE MUUS, YOUNG LEGAL PROFESSIONAL EIFFEL EN

MARTIJN WIELINK, LEGAL SPECIALIST EIFFEL

De economische crisis en de overheidsbezuinigingen eisen steeds meer inventiviteit van de overheid bij de inzet van financiële middelen. Slim investeren is cruciaal; gemeenten en provincies spelen volop in op deze ontwikkeling door bewust bezig te zijn met het opzetten van nieuwe financieringsinstrumenten. Donderdag 28 maart 2013 verwelkomde Eiffel ruim zeventig gasten, afkomstig van ministeries, provincies, gemeenten, participatiemaatschappijen en instellingen die samenwerken met deze overheidsinstanties. Op de bijeenkomst 'REVOLVING FUNDS als inspirator voor de ondernemende overheid' stond netwerken en kennisuitwisseling rond het inzetten van revolverende fondsen door overheden centraal.

Ton Hegeman, Directeur Operations bij Eiffel, verzorgde de opening door kort de ontwikkelingen rond het thema 'Revolving Funds' te schetsen. Vervolgens introduceerde hij de gastsprekers Roland Starmans, manager MKB Netwerken en Financieringen van Agentschap NL, Marius Prins, directeur van Participatiemaatschappij Oost Nederland NV, zijn collega Wilco Schoonderbeek, sectormanager Agro-Food en Ina Roeterdink, accountmanager Strategie & Ontwikkeling van het Nationaal Restauratiefonds.

Roland Starmans nam het publiek mee in de wereld van revolverende fondsen binnen Agentschap NL. De verschoven politieke tendens van subsidies naar revolverende fondsen vergt voor overheidsinstanties een nieuwe manier van denken en werken, waarbij het rendement van een investering het uitgangspunt vormt. Vanuit dat perspectief zijn de

juiste competenties cruciaal om een fonds op te richten en vervolgens succesvol uit te voeren. Dit is wezenlijk anders dan bij het verlenen van subsidies, aldus Roland Starmans. Toetsing van de technische haalbaarheid, het ondernemersplan en de marktvooruitzichten spelen een rol, risico's dienen afgewogen te worden ten opzichte van het rendement en het verifiëren van feiten en het inbouwen van waarborgen is cruciaal voor het verstrekken van een garantie, krediet of lening. De vraag hierbij is continu: kan de aanvrager een zeker rendement garanderen? En gaat het business model echt werken? Om zekerheden in te bouwen kan een overheidsinstantie in deze fase – ten opzichte van een bank – een zeker voordeel hebben. De overheid beschikt bijvoorbeeld over kennis en expertise die een bank niet heeft en kan zodoende een deskundigheidscommissie inschakelen die kosteloos adviezen uitbrengt over de kansen van een project.

Roland ging vervolgens in op het juridisch kader waarbinnen het fonds opereert, namelijk het privaatrecht. Zijn advies is om goede afspraken te maken met de (fonds)partners over het doel en de doelgroep die de investering ontvangt. Daarbij is het van belang dat revolverende fondsen 'staatssteunproof' worden opgezet; afhankelijk van de beleidsdoelstellingen, de onderneming en de financieringsvorm gelden specifieke regels op het gebied van staatssteun.

“De vraag is continu: kan de aanvrager een zeker rendement garanderen?,”

Tot slot legde Roland de problematiek bloot bij het afzetten van het investeringsrisico tegen het rendement. Wanneer ga je over tot de investeringsbeslissing? Die beslissing is onder meer gebaseerd op een zeker acceptatieniveau van de risico's, de levensvatbaarheid van het project en het ontstaan van waardecreatie. Ook de fase die het project doormaakt binnen de economische groeicurve is van invloed op de beslissing. Agentschap NL investeert via haar revolverende fondsen met name in de vroege fase van Research and Invention. Hiermee wordt voorkomen dat investeringen in de zogenaamde 'Valley of Death' verdwijnen, de fase waarin weinig winstgevendheid wordt verwacht. Het maakt duidelijk dat het succesvol inzetten van een revolverend instrument niet eenvoudig is. Desondanks is Roland van mening dat deze tak van sport, naast de vele uitdagingen, een mooie stimulans biedt voor het ondernemingsklimaat in Nederland.

Marius Prins en Wilco Schoonderbeek van PPM Oost NV verschaften tijdens de tweede presentatie inzicht in de kansen en bedreigingen bij revolverende fondsen. Ondernemers kloppen voor krediet nog veelal aan bij banken, maar steeds vaker zonder succes. Fondsen van overheden kunnen uitkomst bieden. Als participatiemaatschappij beheert en verstrekt PPM Oost NV fondsen in opdracht van diverse publieke instellingen. De aanleiding voor dit beheer is vaak het gebrek aan financiële en inhoudelijke expertise bij deze instellingen; het positioneren van een overheid als lening- of garantieverstrekker vraagt een omslag in denken en handelen van alle betrokken partijen. Aanvragers hebben bijvoorbeeld behoefte aan heldere kaders, terwijl politieke bemoeienis bij de beoordeling van een investeringsvoorstel sterk wordt afgeraden. In dat opzicht dient de politiek haar bevoegdheden te beperken, zodat enkel het fondsmanagement verantwoordelijk is voor de investeringsselectie, de waardecreatie en de effectmeting.

PPM Oost NV behaalt rendement door te investeren in aandelen van het (toekomstige) bedrijf, om deze na verloop van tijd weer te verkopen. Met de betrokken overheid wordt

een vast percentage rendement afgesproken. Naast het actieve beheer van de fondsen coacht PPM Oost NV ook de startende ondernemers, vanaf het projectidee tot en met de daadwerkelijke uitvoering. Financiële expertise en specialistische kennis over de verschillende marktsegmenten binnen PPM Oost NV, zoals life science of agro-food, maken dit mogelijk. Daarbij wordt gestuurd op zowel het maatschappelijk rendement als het optimaliseren van de terugverdienmogelijkheden; PPM Oost NV toetst het betrokken bedrijf aan het criterium van een marktgerichte, slagvaardige en opschaalbare organisatie- en overlegstructuur. Bij het selecteren en begeleiden van startende bedrijven gaan ze uit van een integrale ketenbenadering, van kennisvalorisatie naar exit. Een succesvolle formule, want volgens PPM Oost NV wordt dan de grootste waardecreatie bereikt.

Als laatste gastspreker vertelde Ina Roeterdink van het Nationaal Restauratiefonds over de praktijk van revolverende leningen. Het Nationaal Restauratiefonds is op initiatief van de Rijksoverheid in het leven geroepen en verstrekt al sinds 1985 leningen tegen een lage rente, om zo de restauratie en verbetering van monumenten te stimuleren. Via aflossing en rentebetaling keert het uitgeleende geld vervolgens terug in het Restauratiefonds, waarmee het geld opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen. Het toetsen aan duidelijke kaders en het slim inrichten van het proces is volgens Ina in de kern essentieel. Zo wordt de financiële achtergrond van aanvragers bijvoorbeeld intensief gecontroleerd; door dit aan de voorkant van het proces in te bouwen is ingrijpen alleen nodig bij projecten waarvan de aflossingen niet of te laat binnenkomen.

Tot slot is met een klein gezelschap gedineerd en nagesproken over een vervolg op deze bijeenkomst. Wordt vervolgd!

Voor diverse overheden hebben wij projecten uitgevoerd op het gebied van subsidiebeheersing. Meer weten? Neem contact op met Eric de Lange, juridisch consultant bij Eiffel. Email: edlange@eiffel.nl. Telefoon: 06 26 07 8781